

Bezoekadres

Lange Voorhout 58

Postadres

2514 EG Den Haag

Postbus 16228

2500 BE Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Telefoon

(070) 310 86 66

Telefax

(070) 310 86 79

E-mail

info@actal.nl

Datum

20-08-2009

Uw kenmerk

Ons kenmerk

SvE/2009/112

Bijlage(n)

Onderwerp

Advies Voortgangsrapportage Regeldruk Bedrijven

Geachte mevrouw Verbeet,

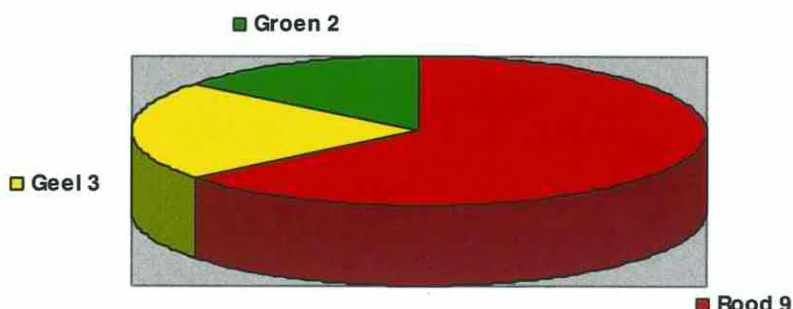
Het kabinet heeft zich een merkbare vermindering van regeldruk voor *ondernemers* ten doel gesteld: *minder* administratieve lasten, *minder* overige nalevingskosten, *minder* toezichtslasten en *minder* lasten van subsidies. Hieraan heeft het kabinet een aantal doelstellingen gekoppeld die het functioneren van ondernemers *makkelijker* moeten maken. Ook wil het kabinet dat ondernemers de resultaten van de kabinetsinitiatieven *merken*. Het kabinet licht in de 'Voortgangsrapportage Regeldruk Bedrijven' uitgebreid toe welke acties het kabinet heeft ingezet om de regeldruk voor bedrijven te verlagen (Kamerstukken II 2008 – 2009, 29 515, nr. 287).

In het Aanvullend beleidsakkoord 'Werken aan toekomst' heeft het kabinet een aantal aanvullende maatregelen getroffen met een *extra* regeldrukvermindering van 1 miljard euro om bedrijven meer ruimte te bieden om te ondernemen. In ons, op verzoek van het kabinet, op 21 juli 2009 uitgebrachte Advies 'Voorgenomen maatregelen aanvullend beleidsakkoord' doen wij een aantal suggesties, die kunnen bijdragen aan deze extra regeldrukvermindering. Aangezien het kabinet, tegen de wens van de Tweede Kamer, belangrijke uitwerkingen van het Aanvullend beleidsakkoord niet ex ante voor advies aan ons heeft voorgelegd, is vooralsnog niet duidelijk hoe het kabinet de additionele regeldrukvermindering van 1 miljard euro zal waarmaken.

Dit advies over de 'Voortgangsrapportage Regeldruk Bedrijven' is beperkt tot de vermindering van regeldruk voor ondernemers. De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties coördineert de overige onderdelen van het regeldrukbeleid (de beperking van de administratieve lasten voor burgers en voor professionals en de vermindering van de interbestuurlijke lasten). Zij heeft een 'Versnellingsagenda' aangekondigd. Waarschijnlijk informeert zij de Tweede Kamer in het najaar over deze agenda. Daarna zullen wij in staat zijn om ook hierover te adviseren.

1. Voortgang vermindering regeldruk ondernemers zorgwekkend

De voortgang vermindering regeldruk illustreert het kabinet met behulp van een aantal meters, die in een samenvattend overzicht op bladzijde 1 van de Voortgangsrapportage staan. Deze 14 meters zijn onderverdeeld in de categorie 'minder', 'makkelijker' en 'merkbaar'. Per meter zijn met de kleuren 'rood', 'geel' en 'groen' drie fases weergegeven. Wij constateren dat het kabinet een **zorgwekkend beeld** schetst. De meeste meters staan in het rood.

Figuur Totaal resultaat meters

Wij stellen voorts vast dat de onderlinge vergelijking van de meters een **vertekend beeld** oplevert:

De zeggingskracht per meter verschilt.

De vier meters in de categorie 'minder' betreffen het zwaartepunt van het regeldrukbeleid: de reductiedoelstellingen voor de administratieve lasten, overige nalevingskosten, toezichtslasten en subsidies (3 meters staan in het rood en 1 meter staat in het geel). Het belang van die doelstellingen is veel groter dan het aantal maal dat de website antwoordvoorbedrijven.nl wordt geraadpleegd. Die meter uit de categorie 'makkelijker' staat in het groen.

De 4 meters in de categorie 'merkbaar' betreffen in feite slechts de belevingsmonitor.

De meter over de invoering van de vaste verandermomenten staat in het groen, maar heeft feitelijk nog nauwelijks betekenis voor een merkbare vermindering van regeldruk.

In ons advies van 20 november 2008 over de vaste verandermomenten vragen wij het kabinet inzicht te bieden in de daadwerkelijke betekenis van de werkwijze (zoals de toepassing van uitzonderingsgronden en de kwantitatieve effecten). Dit inzicht moet het kabinet nog geven.

Ook adviseren wij de reikwijdte van de invoering van de vaste verandermomenten te verbreden door de werkwijze toe te passen bij alle regelgeving (óók ministeriële regelingen), bij alle doelgroepen en bij beleidsregels.

Het toepassen van vaste verandermomenten en minimale invoeringstermijnen is in de praktijk nog niet geëffectueerd. Mogelijk blijkt het effect pas bij de maatregelen die per 1 januari 2010 in werking treden.

2. Daling van de administratieve lasten voor bedrijven met 25% op rijksniveau

Vraagteken bij realisatie oorspronkelijke reductiedoelstelling

In de Voortgangsrapportage is per departement de ontwikkeling van de vermindering van administratieve lasten weergegeven (tabel 1 uit bijlage 1). Wij constateren dat het kabinet over de helft van zijn periode is, maar nog niet óp de helft van zijn reductiedoelstelling.

In juni 2009 is volgens het kabinet de administratieve lastendruk voor bedrijven met netto 10,5% gedaald. Wij zijn bezorgd over het feit dat maatregelen die in 2011 van kracht moeten worden, cruciaal zijn voor het behalen van de reductiedoelstelling administratieve lasten voor bedrijven.

Vraagteken bij realisatie aangescherpte reductiedoelstelling

Verder stellen wij vast dat het kabinet zijn ambitie om de administratieve lasten te beperken heeft aangescherpt (van 25,2% naar 25,4%). Dat betekent dat het kabinet zich heeft voorgenomen om de administratieve lasten voor bedrijven met 12,7 miljoen euro verder te verlagen. Uit de onderstaande tabel blijkt dat het ministerie van Financiën en het ministerie van Verkeer en Waterstaat een aanzienlijke daling van de ambitie laten zien. Het ministerie van VWS en het ministerie van VROM hebben hun ambitie daarentegen fors verhoogd. Wij zijn benieuwd hoe deze ministeries deze ambitie zullen waarmaken (bijvoorbeeld als het ministerie van VWS de planning voor 2009 haalt, zijn de administratieve lasten deze kabinetsperiode met 11 miljoen euro gedaald. Dit bedrag moet oplopen tot 145 miljoen euro in 2011).

Departement	Reductie-ambitie in %			Reductie-ambitie in €		
	2008	2009	Vershil	2008	2009	Vershil
FIN	23,9	23,7	-0,2	971	960	-11
VROM	29,1	31	1,9	354	376	22
JUS	25,8	25,6	-0,2	314	313	-1
SZW	26,5	26,5	0	264	265	1
VWS	26,2	32,2	6	118	145	27
V en W	24,2	18	-6,2	91	67	-24
LNV	18,5	18,5	0	38	38	0
EZ	25,5	25,6	0,1	65	65	0
J en G	25	25	0	2,8	2,8	0
OCW	19,7	16	-3,7	2,1	1,7	-0,4
BZK	13,8	6	-7,8	1,5	0,6	-0,9
Totaal	25,2	25,4	0,2	2221,4	2234,1	12,7

Tabel 1 Ontwikkeling reductie-ambitie in % en €

Vraagteken bij realisatie reductiedoelstelling 1 miljard euro uit Aanvullend beleidsakkoord

Wij constateren dat het kabinet nog niet duidelijk heeft gemaakt op welke wijze, op welk moment en in welke mate de crisismaatregelen uit het Aanvullende beleidsakkoord de administratieve lasten voor bedrijven verlichten. Dat blijkt niet uit de tabellen 4 en 5 van bijlage 1 waarin de geplande maatregelen voor de periode 2009 – 2011 en de overige maatregelen uit het Aanvullend beleidsakkoord zijn toegelicht. Wij adviseren:

- Inzichtelijk te maken op welk moment de gevolgen voor de vermindering van de administratieve lasten optreden van de versterkte inzet op de vereenvoudiging van de loonaangifte en het e-factureren, de kwartaalaangifte BTW, de wijziging van de aanbestedingsregelgeving.
- De gevolgen van de maatregelen uit het Aanvullend beleidsakkoord zoals vermeld in tabel 5 van bijlage 1 kwantitatief en kwalitatief in beeld te brengen en voor advies aan Actal voor te leggen.

3. Daling van de inhoudelijke nalevingskosten met 15%

Wij stellen vast dat het kabinet in de Voortgangsrapportage nog geen enkel resultaat vermeldt bij de vermindering van de inhoudelijke nalevingskosten. Op 4 april 2007 en 30 mei 2008 hebben wij geadviseerd over het domein en de methodologische aspecten bij de nulmeting van de overige nalevingskosten. Wij zijn hierop verder ingegaan in ons Advies 'Voortgangsrapportage vermindering regeldruk' van 8 december 2008. Onze adviespunten zijn onverminderd van kracht. In de aanpak ontbreekt een goede nulmeting, een solide netto reductiedoelstelling en lastenplafonds per departement. Wij wijzen nogmaals op de volgende kernpunten die volgens ons geëffectueerd moeten worden voor een succesvolle vermindering van de overige nalevingskosten:

- De reductiedoelstelling van 15% heeft betrekking op een selectie van wetten. Een aantal zeer belastende wetten zijn niet gemeten, zoals het Bouwbesluit. Uit een in opdracht van Actal uitgevoerd onderzoek naar de nalevingskosten van het Bouwbesluit bleken 2 artikelen daarvan alleen al enkele honderden miljoenen euro aan nalevingskosten op te leveren.
- Het kabinet beperkt zich tot een aantal vooraf geïdentificeerde knelpunten in die geselecteerde wetgeving die in het eerste kwartaal van 2009 zijn gemeten. Naast de gemeten knelpunten zijn er nog veel meer inhoudelijke verplichtingen die tot kosten bij het bedrijfsleven leiden. Deze kosten kunnen ook beperkt worden. Wij adviseren het kabinet deze kans te grijpen.
- De categorie informatieverplichtingen aan derden, die onder de huidige aanpak worden aangemerkt als overige nalevingskosten, zijn niet gemeten. Er zit geen rem meer op deze informatieverplichtingen door het ontbreken van een netto reductiedoelstelling en daarnaast ook het wegvallen van de ex-ante toetsing door Actal op deze informatieverplichtingen. Wij zien dat de lasten voor bedrijven als gevolg van informatieverplichtingen aan derden sterk toenemen, bijvoorbeeld op het terrein van de financiële dienstverlening.

4. Daling van de toezichtlasten met 25%

In de Voortgangsrapportage staat dat de toezichtlasten met 2,6% zijn gedaald. Op 8 juni 2009 hebben wij het Advies 'Vernieuwing Toezicht: van inspanning naar resultaat uitgebracht'. In dit advies stellen wij dat het voor een succesvolle vermindering van toezichtlasten nodig is om de goede bedoelingen minder vrijblijvend te maken. De uitdagingen en de realisatierisico's voor dit onderdeel van de kabinetsaanpak bespreken wij uitgebreid in dit eerder door Actal uitgebrachte advies.

5. 166 lastenarme subsidies

De rijksoverheid zet met het rijksbrede uniforme subsidiekader een belangrijke stap om de administratieve lasten van subsidieregelingen van departementen en ZBO's terug te dringen, bij de aanvraag, verantwoording en andere inhoudelijke aspecten van de subsidieregelgeving. Wij constateren dat uitvoeringstechnische reductiemaatregelen zoals het toepassen van ICT-opties, het hergebruik van al bekende informatie, verbeteringen in formulieren en voorlichting aan burgers en bedrijven relatief weinig aandacht krijgen. Wij adviseren deze alternatieven, die van belang zijn om de kabinetsdoelstelling te behalen, bij de aanpak te betrekken.

Wij merken op dat uit de Voortgangsrapportage blijkt dat slechts 2 subsidieregelingen lastenarm zijn gemaakt. Wij adviseren de deadline voor het aanpassen van bestaande subsidieregelingen van het Rijk te vervroegen van 1 januari 2012 naar 1 januari 2011, zodat het doel in deze kabinetsperiode wordt gehaald.

Wij adviseren voorts om in overleg met de VNG en IPO te bezien of het subsidiekader ook tot een verlichting van de lasten van gemeentelijke en provinciale subsidieregelingen kan leiden. Wellicht maakt meer aandacht voor overlappingsen en in het algemeen meer afstemming tussen subsidieregelingen van de verschillende overheden het totaal aan subsidies overzichtelijker.

Conclusie

Wij constateren dat het kabinet in zijn eigen 'Voortgangsrapportage Regeldruk Bedrijven' laat zien dat hij zijn doelstellingen zo niet tijdig kan halen. Het kabinet schetst in de rapportage een zorgwekkend beeld. De realisatie van de doelstellingen vereist aanpassingen op de korte termijn.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Dr. S.R.A. van Eijck', written over a horizontal line.

Dr. S.R.A. van Eijck
Collegevoorzitter